

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА»**

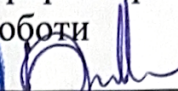
Факультет філології, психології та педагогіки

Кафедра українознавства, філософії та інформаційно-гуманітарних студій

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної
роботи

28» 08

Богдан КОРОБКО
2026 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Кроскультурна комунікація та толерантність»

(назва навчальної дисципліни)

Підготовки

Магістр

(назва ступеня вищої освіти)

Освітньої програми

«Дошкільна освіта»

(назва освітньої програми)

Спеціальності

A2 Дошкільна освіта

(код і назва спеціальності)

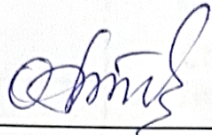
Полтава

2026 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Кроскультурна комунікація та толерантність» для здобувачів вищої освіти спеціальності А2 Дошкільна освіта другого (магістерського) рівня вищої освіти.
Складена відповідно до освітньої програми «Дошкільна освіта», 2026 року.

Розробник: Чередник Л.А., кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри українознавства, філософії та інформаційно-гуманітарних студій

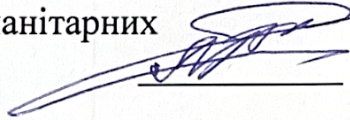
Погоджено:

Гарант освітньої програми Оксана ТУР

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри українознавства, філософії та інформаційно-гуманітарних студій

Протокол від «27» серпня 2026 року № 1

Т.в.о. завідувача кафедри українознавства, філософії та інформаційно-гуманітарних студій

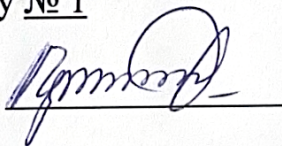
 Ярослав БЛОХА

«27» серпня 2026 року

Схвалено навчально-методичною комісією факультету філології, психології та педагогіки

Протокол від « 27» серпня 2026 року № 1

Голова навчально-методичної комісії

 Віктор ЧЕРНИШОВ

«27 » серпня 2026 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
		Форма здобуття освіти
		денна
Кількість кредитів – 4	Галузь знань А Освіта	вибіркова
Загальна кількість годин – 120		
Модулів – 1	Спеціальність А2 Дошкільна освіта	Рік підготовки:
Змістових модулів – 2		1-й
		Семестр
		2-й
		Лекції
Індивідуальне завдання – не передбачено	Ступінь вищої освіти магістр	14 год.
		Практичні
		18 год.
		Лабораторні
		0 год.
		Самостійна робота
		88 год.
		Індивідуальна робота:
0 год.		
		Вид контролю: екзамен

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми здобуття освіти – 32/88

2. Мета навчальної дисципліни

Метою дисципліни вільного вибору здобувачів вищої освіти «Кроскультурна комунікація та толерантність» є формування у здобувачів освіти системи знань про особливості кроскультурної комунікації, культурні відмінності та механізми їх впливу на міжособистісну й професійну взаємодію; розвиток здатності до ефективної, толерантної та етично відповідальної комунікації з представниками різних культур, запобігання стереотипізації, дискримінації та конфліктам у полікультурному середовищі.

Завдання дисципліни спрямовані на формування у студентів таких **компетентностей**:

Здатність компетентно розв'язувати складні задачі й проблеми в організації та моніторингу освітнього процесу в системі дошкільної освіти або в процесі навчання фахівців із дошкільної освіти в закладах вищої освіти, що передбачає проведення досліджень, та/або здійснення інновацій у ситуаціях, що характеризуються невизначеністю умов і вимог.

Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Здатність працювати в команді.

Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

Здатність організовувати освітній процес у закладах дошкільної освіти з використанням сучасних засобів, методів, прийомів, технологій.

Здатність до самоосвіти, самовдосконалення, самореалізації в професійній діяльності та до конкурентної спроможності на ринку праці.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовою вивчення навчальної дисципліни є дисципліни, що формують основу підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня.

4. Очікувані результати навчання з дисципліни

Формулювання результатів навчання базується на програмних результатах навчання, а саме:

Встановлювати взаємодію з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців та батьками з метою забезпечення якості дошкільної освіти, реалізації дослідницьких та інноваційних проєктів.

Організовувати методичний супровід освітньої діяльності в мультикультурному середовищі закладу дошкільної освіти для формування в дітей поваги до різних національностей та здатності до взаємодії.

Здійснювати психолого-педагогічне керівництво індивідуальним розвитком особистості дитини.

Критерії оцінювання результатів навчання

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом вивчення навчальної дисципліни.

Мінімальний пороговий рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати в мінімальну позитивну оцінку числової (рейтингової) шкали.

Сума балів	ЄКТС значення	Оцінка за національною шкалою	Критерій оцінювання	Рівень компетентності
90 – 100	A	Відмінно	Здобувач демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає робочій програмі дисципліни, правильно й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях. Власні пропозиції здобувача в оцінках і вирішенні практичних задач підвищує його вміння використовувати знання, які він отримав при вивченні інших дисциплін.	Високий , що повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок, що викладені в робочій програмі дисципліни.
82 – 89	B	Добре	Здобувач демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною.	Достатній , що забезпечує здобувачу самостійне вирішення основних практичних задач.
74 - 81	C	Добре	Здобувач загалом добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідають робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та використовує для рішення характерних/типових практичних завдань на професійному рівні. Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень для практичного використання викликають ускладнення.	Достатній , конкретний рівень, за вивченим матеріалом робочої програми дисципліни.

64 - 73	D	Задовільно	Здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постановку стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. Розуміє основні положення, що є визначальними в курсі, може вирішувати подібні завдання тим, що розглядались з викладачем, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати за допомогою викладача.	Середній , що забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень дисципліни.
60 – 63	E	Достатньо	Здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постановку стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень і володіє основними положеннями на рівні, який визначається як мінімально допустимий. Правила вирішення практичних завдань з використанням основних теоретичних положень пояснюються з труднощами. Виконання практичних завдань значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.	Середній , що є мінімально допустимим у всіх складових навчальної дисципліни.
35 - 59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання екзамену/ диф.залику	Здобувач може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму навчальної дисципліни здобувач виконав, працював він пасивно, його відповіді під час практичних і лабораторних робіт в більшості є неправильними, необґрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у здобувача відсутні.	Низький , не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивченні дисципліни.
0 – 34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Здобувач повністю не виконав вимог робочої програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Здобувач не допущений до здачі екзамену/залику.	Незадовільний , здобувач не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання

				дисципліни.
--	--	--	--	-------------

6. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є:

✓ поточний контроль

- усне опитування
- підготовка доповіді та її виголошення на практичному занятті
- виконання завдань до практичних занять
- виконання завдань до самостійних занять
- аналіз кейсу;

✓ модульний контроль

- тестування

✓ підсумковий контроль

- екзамен

7. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні засади кроскультурної комунікації

Тема 1. Кроскультурна комунікація та її роль у сучасному глобалізованому світі.

Поняття та сутність кроскультурної комунікації. Культурне різноманіття сучасного суспільства.

Особливості міжкультурної взаємодії в освітньому середовищі. Психологічні особливості сприйняття представників інших культур. Роль вихователя у формуванні культури міжкультурного спілкування дітей.

Практичне заняття № 1

Тема 2. Комунікативні моделі

Основні моделі комунікації. Вербальна та невербальна комунікація.

Особливості комунікативної поведінки представників різних культур. Психологія міжособистісного спілкування.

Емпатія, емоційний інтелект і активне слухання як основа ефективної комунікації.

Практичне заняття № 2

Тема 3. Етнічна картина світу і кроскультурна комунікація

Поняття етнічної та культурної ідентичності. Національні цінності, традиції, звичаї та стереотипи.

Формування етнічної та культурної ідентичності дитини дошкільного віку. Культурне різноманіття в дитячому колективі. Педагогіка культурного різноманіття та інклюзивне освітнє середовище.

Практичне заняття № 3

Змістовий модуль 2. Культурне різноманіття та толерантна взаємодія в освітньому середовищі

Тема 4. Культура та національні культурні стандарти.	22	2	4			16
Тема 5. Проблеми кроскультурної комунікації та шляхи їх подолання.	18	2	2			14
Тема 6. Етичні норми у спілкуванні з іноземними партнерами.	22	2	4			16
Тема 7. Кроскультурне навчання: навчальні цілі та навчальна спіраль.	18	2	2			14
Разом за змістовим модулем 2	80	8	12			60
Усього годин	120	14	18			88

9. Перелік питань для семінарських занять

Тема заняття та перелік питань	Кількість годин для денної форми
Семінарські заняття не передбачені	

10. Перелік питань для практичних занять

Тема заняття та перелік питань	Кількість годин для денної форми
Практичне заняття № 1. Кроскультурна комунікація та її роль у сучасному глобалізованому світі. 1.Поняття та сутність кроскультурної комунікації. 2.Культурне різноманіття сучасного суспільства. 3.Особливості міжкультурної взаємодії в освітньому середовищі. 4.Психологічні особливості сприйняття представників інших культур. 5.Роль вихователя у формуванні культури міжкультурного спілкування дітей.	2
Практичне заняття №2. Комунікативні моделі 1.Основні моделі комунікації. 2.Вербальна та невербальна комунікація. 3.Особливості комунікативної поведінки представників різних культур. 4.Психологія міжособистісного спілкування. 5.Емпатія, емоційний інтелект і активне слухання як основа ефективної комунікації.	2
Практичне заняття № 3. Етнічна картина світу і кроскультурна комунікація 1.Поняття етнічної та культурної ідентичності. 2.Національні цінності, традиції, звичаї та стереотипи. 3.Формування етнічної та культурної ідентичності дитини дошкільного віку. 4.Культурне різноманіття в дитячому колективі. 5.Педагогіка культурного різноманіття та інклюзивне освітнє середовище.	2
Практичне заняття № 4-5. Культура та національні культурні стандарти 1.Культура як система цінностей і норм поведінки. 2. Національні культурні стандарти та культурні відмінності. 3.Особливості сімейних і виховних традицій різних культур. 4.Толерантність як соціальна, психологічна та педагогічна категорія. 5.Формування толерантності у дітей дошкільного віку.	4

6.Педагогічні засоби виховання поваги до культурного різноманіття.	
Практичне заняття № 6. Проблеми кроскультурної комунікації та шляхи їх подолання 1.Культурні бар'єри у спілкуванні. 2.Мовні та психологічні бар'єри. 3.Етноцентризм, упередження, дискримінація та ксенофобія. 4.Культурні стереотипи та їх вплив на педагогічну взаємодію. 5.Конфлікти у міжкультурному середовищі та способи їх конструктивного розв'язання. 6.Толерантна комунікативна поведінка вихователя.	2
Практичне заняття № 7-8. Етичні норми у спілкуванні з іноземними партнерами 1.Етика та культура міжкультурної комунікації. 2.Етичні норми професійної взаємодії. 3.Особливості ділового та педагогічного спілкування з представниками інших культур. 4.Педагогічна етика у полікультурному освітньому середовищі. 5.Повага до культурної, мовної та релігійної різноманітності. 6. Комунікативна компетентність сучасного педагога.	4
Практичне заняття № 9. Кроскультурне навчання: навчальні цілі та навчальна спіраль 1.Сутність і принципи кроскультурного навчання. Формування кроскультурної компетентності. 2.Педагогічні технології формування толерантності у дітей дошкільного віку. 3.Ігрові методи та педагогічні ситуації як засоби кроскультурного виховання. 4.Казка, гра, мистецтво та дитяча література у формуванні позитивного ставлення до культурних відмінностей. 5.Вихователь як фасилітатор міжкультурної взаємодії.	2
Усього годин	18

11. Перелік питань для лабораторних занять

Тема заняття та перелік питань	Кількість годин для денної форми
Лабораторні заняття не передбачені	

12. Самостійна робота

Метою самостійної роботи здобувача вищої освіти є: поглиблення теоретичних знань і практичних умінь у сфері кроскультурної комунікації та толерантності, розвиток міжкультурної компетентності майбутнього вихователя, вміння аналізувати культурні відмінності, комунікативні бар'єри та стереотипи, застосовувати принципи толерантної взаємодії в освітньому середовищі. Передбачає опрацювання навчальної та наукової літератури, аналіз педагогічних і кроскультурних ситуацій, виконання творчих та аналітичних завдань, підготовку повідомлень, презентацій і практичних рекомендацій.

Види самостійної роботи здобувача вищої освіти:

- опрацювання лекційного матеріалу;
- підготовка до практичних занять;
- підготовка доповіді для виголошення на практичному занятті;
- опрацювання тем курсу, які виносяться на самостійне вивчення, за списками літератури, рекомендованими в робочій програмі навчальної дисципліни;
- підготовка до виконання модульного контролю (тестування);
- аналіз кейсу;
- відвідування консультацій (згідно графіку консультацій кафедри);

- підготовка до складання іспиту.

**Питання
для самостійного вивчення студентами**

№ п/п	Перелік питань	Кількість годин
		для денної форми
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади кроскультурної комунікації		
Тема 1. Кроскультурна комунікація та її роль у сучасному глобалізованому світі		
1	Кроскультурна комунікація в сучасному освітньому середовищі.	4
2	Толерантна взаємодія в полікультурному середовищі закладу дошкільної освіти.	4
Тема 2. Комунікативні моделі		
3	Основні моделі комунікації та їх застосування в міжкультурній взаємодії.	5
4	Вербальні та невербальні засоби кроскультурної комунікації.	5
Тема 3. Етнічна картина світу і кроскультурна комунікація		
5	Етнічна картина світу та її вплив на сприйняття й оцінювання представників інших культур.	5
6	Культурні стереотипи, упередження та етноцентризм: їх вплив на професійне спілкування педагога.	5
Тема 4. Культура та національні культурні стандарти		
7	Національні культурні стандарти та їх прояв у поведінці, спілкуванні й освітній взаємодії.	8
8	Особливості культури сімейного виховання представників різних культур.	8
Тема 5. Проблеми кроскультурної комунікації		
9	Кроскультурні бар'єри та причини їх виникнення.	8
10	Конфлікти у кроскультурній комунікації:	6
Тема 6. Етичні норми у спілкуванні з іноземними партнерами		
11	Етикет і професійна культура кроскультурного спілкування: норми поведінки та комунікації.	8
12	Принципи поваги, недискримінації та толерантності у взаємодії з представниками інших культур: педагогічні аспекти.	8
Тема 7. Кроскультурне навчання: навчальні цілі та навчальна спіраль		
13	Кроскультурне навчання в закладі дошкільної освіти.	8
14	Формування толерантності й міжкультурної компетентності дітей засобами освітньої діяльності.	6
	Разом	88

13. Індивідуальне завдання

Не передбачено планом.

14. Методи навчання

При викладанні дисципліни застосовуються словесні, наочні та практичні методи навчання.

Словесні та наочні методи навчання використовуються під час лекцій, практичних занять, індивідуальних та групових консультацій, практичні – при проведенні практичних занять.

Під час проведення лекцій та практичних занять використовуються такі словесні методи як розповідь, пояснення, створення проблемних ситуацій тощо.

До числа наочних методів, які застосовуються при викладанні дисципліни, належать: ілюстрація, демонстрація презентації.

Із-поміж методів навчання, що дозволяють формувати soft skills варто назвати такі, як: робота в команді, робота в малих групах, ділові ігри, дискусії тощо.

15. Методи контролю

Поточний контроль успішності засвоєнням здобувачами навчального матеріалу здійснюватися шляхом оцінювання їхніх знань під час практичних занять, виконання самостійної роботи, індивідуальних співбесід зі студентами під час консультацій. Вибір конкретних форм і методів поточного контролю знань здобувачів доводиться до їхнього відома на першому занятті.

Модульний контроль є частиною поточного контролю і має на меті перевірку засвоєння студентом певної сукупності знань та вмінь, що формують відповідний модуль. Він реалізується шляхом проведення спеціальних контрольних заходів (у формі тестування) проводиться наприкінці змістового модулю за рахунок аудиторних занять.

Підсумковий контроль здійснюється у формі екзамену.

16. Розподіл балів, які отримують студенти

Схема нарахування балів для денної форми здобуття освіти з навчальної дисципліни «Кроскультурна комунікація та толерантність»:

Види робіт/контролю	Перелік тем								
	Тема 1. Кроскультурна комунікація та її роль у сучасному	Тема 2. Комунікативні моделі	Тема 3. Етнічна картина світу і кроскультурна комунікація	Тема 4. Культура та національні культурні стандарти	Тема 5. Проблеми кроскультурної комунікації та шляхи їх подолання	Тема 6. Етичні норми у спілкуванні з іноземними партнерами		Тема 7. Кроскультурне навчання: навчальні цілі та навчальна спіраль	
Практичне заняття									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
Опитування	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Доповідь	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Виконання практичних завдань	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Виконання завдань самостійної роботи	1	1	1	1		1	1		1
Аналіз кейсу									4
Модульний контроль (тести)			2						2
Всього за темами	6	6	8	6		6	6		12
Екзамен	50								

Всього за результатами вивчення навчальної дисципліни	100
--	------------

Шкала та критерії оцінювання відповіді за результатами опитування

Бали	Критерії оцінювання
1	Питання розкрито повністю, що свідчить про відмінне засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання. Здобувач/ка вільно володіє науково-понятійним апаратом
0,5	Механічне відтворення матеріалу з деякими помилками, неточності у використанні науково-понятійного апарату.
0	Відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.

Шкала та критерії оцінювання доповіді

Бали	Критерії оцінювання
2	Здобувач/ка добре володіє науково-понятійним апаратом, може самостійно наводити приклади. Питання розкрито повністю, витримано всі структурні елементи доповіді, на рівні аргументація – контраргументація та висновків, що свідчить про добре засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
1	Здобувач/ка володіє науково-понятійним апаратом, може наводити приклади, але потребує допомоги викладача. Питання розкрито повністю, але є порушення структурних елементів доповіді, на рівні аргументація – контраргументація та висновків, що свідчить про добре засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
0,5	Здобувач/ здобувачка частково розкриває тему, є незначні пропуски у викладі матеріалу. Не завжди витримано логічну структуру викладу матеріалу.
0	Відсутність підготовленої доповіді, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.

Шкала та критерії оцінювання виконання практичних завдань

Бали	Критерії оцінювання
2	Виконано завдання практичної роботи в повному обсязі, належним чином оформлено висновки, в яких відображено здатність до практичного застосування

	отриманих знань.
1	Виконано завдання практичної роботи із несуттєвими помилками або не в повному обсязі, оформлено висновки, які частково розкривають практичне завдання.
0,5	Виконано завдання практичної роботи із суттєвими помилками або і не в повному обсязі, оформлено висновки, які частково розкривають практичне завдання.
0	Не виконано практичну роботу або виконано із суттєвими помилками.

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи

Бали	Критерії оцінювання
1	Виконання завдань самостійної роботи здійснене у повному обсязі, не містить помилок, що дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на високому рівні.
0,5	Виконання завдань самостійної роботи здійснене не у повному обсязі, містить несуттєві помилки, що дає можливість оцінити рівень формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти як достатній.
0	Завдання самостійної роботи не виконано та/або результати не відповідають поставленим завданням та/або завдання виконано із суттєвими помилками.

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань щодо оцінювання кейсу

Бали	Критерії оцінювання
4	Кейс виконано повністю та правильно. Здобувач освіти чітко визначає педагогічну проблему; правильно формулює навчальні цілі; логічно вибудовує етапи навчальної спіралі; пропонує доцільні методи кроскультурного виховання; розробляє реалістичну ігрову або педагогічну ситуацію; визначає роль вихователя як фасилітатора. Відповідь аргументована, конкретна, відповідає віковим особливостям дітей дошкільного віку та принципам толерантності.
3	Кейс виконано частково. Основну проблему визначено, але окремі завдання розкрито поверхово або з неточностями. Навчальні цілі, етапи навчальної спіралі чи педагогічні методи визначено не повністю. Запропоновані рішення загалом правильні, але недостатньо конкретні, обґрунтовані або не повністю враховують специфіку дошкільного віку.
2	Кейс виконано частково, із суттєвими недоліками. Педагогічну проблему визначено загалом правильно, проте її сутність розкрито недостатньо. Навчальні цілі сформульовано нечітко або частково; етапи навчальної спіралі та методи кроскультурного виховання визначено фрагментарно. Запропоновані рішення потребують уточнення та не завжди враховують вікові особливості дітей і принципи толерантності.
1	Кейс виконано на мінімальному рівні. Педагогічну проблему визначено неточно або лише частково. Навчальні цілі, етапи навчальної спіралі та методи кроскультурного виховання сформульовано фрагментарно. Запропоновані педагогічні дії малоконкретні, недостатньо обґрунтовані або частково не відповідають змісту кейсу та віковим особливостям дітей.
0,5	Кейс виконано формально або фрагментарно. Окремі елементи завдання визначено правильно, але між ними немає логічного зв'язку. Педагогічну проблему, навчальні цілі чи методи кроскультурного виховання визначено поверхово або з істотними неточностями. Практичне рішення недостатньо обґрунтоване та потребує суттєвого доопрацювання.

0	Кейс не виконано або виконано неправильно. Педагогічну проблему не визначено або визначено помилково; запропоновані дії не відповідають змісту кроскультурного навчання та принципам толерантності; навчальні цілі й навчальну спіраль не сформульовано; практичні рішення відсутні або є педагогічно недоцільними.
---	---

**Шкала та критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти
за результатами модульного контролю (тестування)**

№	Завдання	Бали	Критерії оцінювання
1	Тестування	0-2	Кожна правильна відповідь оцінюється у фіксовану кількість балів ($0,2 \times 10 = 2$), правильність відповідей перевіряється відповідно до ключа тестів.

**Шкала та критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти
результатами складання екзамену**

Вид завдання	Бали	Критерії оцінювання
1, 2. Питання. (макс. по 25 балів)	20-25	Питання розкрито повністю, відповідь обґрунтована, логічно побудована, що свідчить про високий засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	16-19	Питання розкриті, матеріал викладено у логічній послідовності, відповідь правильна або із незначними неточностями, що свідчить про достатній рівень засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	10-15	Питання розкрито загалом, відповідь містить несуттєві помилки, що свідчить про середній рівень засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	7-9	Питання розкрито загалом, але порушено логіку викладення і допущено багато помилок у відповідях щодо понятійного апарату дисципліни, що свідчить про середній рівень засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	4-6	Питання розкрито неповно, порушено логіку викладення і допущено багато суттєвих помилок у відповідях щодо теоретичних питань і понятійного апарату дисципліни, що свідчить про середній рівень засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	0-3	Механічне відтворення матеріалу із суттєвими помилками, що не може свідчити про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

100-бальна рейтингова система оцінювання	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою для екзамену, диференційованого заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A – відмінно	5 – відмінно
82 – 89	B – дуже добре	4 – добре

74 – 81	C – добре	
64 – 73	D – задовільно	3 – задовільно
60 – 63	E – достатньо	
35 – 59	FX – незадовільно з можливістю повторного складання	2 – незадовільно
0 – 34	F – незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

Правила модульно-рейтингового оцінювання знань

Загальна трудомісткість дисципліни – 100 балів, із них:

- при підсумковому контролі у вигляді екзамену 50 балів відведено на поточний контроль, а 50 балів – на підсумковий (для допуску до екзамену необхідно мати не менше 25 балів поточної успішності);

1. Поточний контроль. Бали, отримані впродовж семестру, за видами навчальної діяльності розподіляються наступним чином (розподіл орієнтовний):

- робота на практичних заняттях (відповіді під час занять, виконання практичних завдань, а в разі їх пропусків з поважної причини – індивідуальні співбесіди на консультаціях за темами відповідних занять) – до 50 балів.

Присутність на лекціях і практичних заняттях не оцінюється в балах. Пропуски занять підлягають обов'язковому відпрацюванню в індивідуальному порядку під час консультацій. Пропущене заняття має бути відпрацьоване впродовж двох наступних тижнів, при тривалій відсутності студента на заняттях з поважної причини встановлюється індивідуальний графік відпрацювання пропусків, але не пізніше початку екзаменаційної сесії.

Студент, який повністю виконав програму навчальної дисципліни і отримав достатню рейтингову оцінку (не менше 25 балів у випадку екзамену), допускається до підсумкового контролю з дисципліни.

2. Підсумковий контроль Підсумковим контролем є екзамен. Він здійснюється відповідно до вимог «Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка».

17. Методичне забезпечення

1. Чередник Л.А. Курс лекцій із навчальної дисципліни «Кроскультурна комунікація та толерантність» для здобувачів другого(магістерського) рівня освіти спеціальності А2 Дошкільна освіта освітньо-професійної програми «Дошкільна освіта». Полтава: Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», 2026. 128 с.

2. Чередник Л.А. Методичні вказівки до практичних занять із навчальної дисципліни «Кроскультурна комунікація та толерантність» для здобувачів другого(магістерського) рівня освіти спеціальності А2 Дошкільна освіта освітньо-професійної програми «Дошкільна освіта». Полтава: Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», 2026. 22 с.

18. Рекомендована література

Базова

1. Про дошкільну освіту : Закон України від 11.07.2001 р. № 2628-III : станом на 1 січ. 2026 р. URL: rada.gov.ua
2. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція) : наказ Міністерства освіти і науки України від 12.01.2021 р. № 33 / наук. кер. О. В. Кононко та ін. Київ : Міністерство освіти і науки України, 2021. 38 с.

3. Стратегічний каркас розвитку дошкільної освіти в Україні / М-во освіти і науки України; за участю UNICEF Ukraine. Київ, 2025. URL: <https://vseosvita.ua/library/strategiia-rozvytku-zakladu-doshkilnoi-osvity-na-2025-2029-roky-974293.html>
4. Про затвердження професійного стандарту «Вихователь закладу дошкільної освіти» : наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 19.10.2021 р. № 755-21. Київ, 2021. URL <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennya-profesijnogo-standartu-vihovatel-zakladu-doshkilnoyi-osviti>
5. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики: підручник. 3-тє вид., доповн. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2023. 344 с.
6. Гавриш Н. В., Піроженко Т. О. Соціально-громадянська компетентність дошкільника: від теорії до практики. Навчально-методичний посібник. Київ: Слово, 2022. 188 с.
7. Дзера О., Літвіняк О., Одрехівська І. Стратегічна міжкультурна комунікація. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2025. 144 с.
8. Панченко Т. С. Розвиток навичок ненасильницького спілкування та медіації у студентів педагогічних спеціальностей. Монографія. Київ: Видавничий дім «Гельветика», 2025. 210 с.
9. Стародубська М. Як зрозуміти українців: кроскультурний погляд. Київ: : Vivat, 2024. 400 с.
10. Eliyahu-Levi, D. (2023). Forms of Cooperation between Preschools and Families from Diverse Cultural Backgrounds: Barriers and Bridges. *Acta Paedagogica Vilnensia*, 50, 45–58.
11. Papadopoulos, I., & Griva, E. (2025). Raising Intercultural Dialogic Competencies in Preschool Curriculum Through Traditional Tales. *Research Papers in Language Teaching and Learning*, 15(4), 88–98.
12. Riddersporre, B., & Stier, J. (2022). Preschool Heads' Notions of Staff–Parent Communication: The Need to Move from Monocultural to Intercultural Communication. *Journal of Intercultural Communication*, 22(1), 1–16.
13. Tamm, A., & Soo, K. (2022). Estonian Preschool and Primary Teachers' Intercultural Competence as Shaped by Experiences with Newly Arrived Migrant Students. *Intercultural Education*, 33(5), 512–529.

Допоміжна

1. Брежнєва О. Г. Полікультурна освіта дітей дошкільного віку: виклики сьогодення та шляхи реалізації. *Дошкільна освіта: глобальні тренди*, 2024. № 2. С. 14–22.
2. Болотнікова А., Чередник Л. Стратегії перекладу публіцистичних текстів у контексті міжкультурної комунікації. *Актуальні питання гуманітарних наук*: / [редактори-упорядники М. Галів, А. Душний, В. Ільницький, І. Зимомря]. Дрогобич: Видавничий дім «Гельветика», 2026. Вип. 100. С. 123–127. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/100-13>
3. Грива О. А. Полікультурне виховання майбутніх педагогів в умовах цифровізації освіти. *Педагогічні науки: теорія та практика*, 2024. № 2. С. 45–51.
4. Ковальчук О. С. Формування кроскультурної компетентності майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти. *Інноваційна педагогіка*, 2023. Вип. 58(2). С. 112–116.
5. Кононко О. В. Виховання культури добросусідства у дітей старшого дошкільного віку. *Дошкільне виховання*, 2023. № 5. С. 12–17.
6. Кудрявцева О. А. Формування білінгвальної культури спілкування дітей старшого дошкільного віку в умовах інтеграції європейських освітніх стандартів. *Перспективи та інновації науки*, 2026. № 4(48). С. 102–111.
7. Левада О. М. Професійна толерантність педагога як чинник запобігання конфліктів в освітньому середовищі. *Актуальні питання гуманітарних наук*, 2022. Вип. 47(3). С. 189–194.

8. Лохвицька Л. В. Скарбниця моралі: парціальна програма з морального виховання дітей дошкільного віку. Тернопіль: Мандрівець, 2022. 128 с.
9. Омельченко Н. М. Розвиток емпатії та соціальної толерантності у дітей в інклюзивному середовищі сучасного дитячого садка. *Актуальні проблеми психології*, 2023. Т. IV, Вип. 29. С. 74–81.
10. Рогульська О. О. Формування етнотолерантності дітей старшого дошкільного віку засобами інтерактивних ігор. *Науковий вісник Ужгородського університету*. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота», 2025. № 1(54). С. 89–93.
11. Федорова М. В. Використання народної казки як засобу кроскультурного виховання в сучасному ЗДО. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського*. Серія: Педагогіка, 2024. Т. 35, № 3. С. 201–206.
12. Чередник Л.А. Міжкультурний простір новел кримського періоду Михайла Коцюбинського. *Закарпатські філологічні студії*, 2022. Вип. 23. Т. 2. :Видавничий дім «Гельветика», 2022. С. 233-236.
13. Чередник Л.А. Українсько-польський міжкультурний діалог: минуле й сьогодення. Трансформаційні процеси соціально-гуманітарної сфери сучасної України в умовах війни: виклики, проблеми та перспективи: зб. Матеріалів міжнародної науково-практичної конференції, Тернопіль, 2-3 червня 2022 р. / під заг.ред.: О. Є. Гомотюк. Тернопіль: Університетська думка, 2022. С. 255-257.
14. Чередник Л.А. Етикетні та мовні особливості онлайн-спілкування. Інформація, комунікація, суспільство -2024: матеріали 13-ї Міжнародної наукової конференції ICS-2024. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2024. – Режим доступу: http://skid.lpnu.ua/wp-content/uploads/2024/05/ICS2024_Proceedings.pdf, вільний. – Заголовок з екрана. – Мова укр. і англ. С.26-28.
15. Чередник Л.А. Мережевий простір і віртуальна комунікація в контексті інформаційної культури. Тези 77-ї наукової конференції професорів, викладачів, наукових працівників, аспірантів та студентів університету (Полтава, 16 трав. – 22 трав. 2025 р.). Полтава: Нац. ун-т імені Юрія Кондратюка, 2025. Т. 2. С. 336–338.
16. Чередник Л.А. Медіаграмотність як засіб подолання комунікативних бар'єрів. Інформація та документ у сучасному науковому дискурсі: матеріали доповідей IX Всеукраїнської дистанційної науково-практичної конференції 08 травня 2026 р., м. Івано-Франківськ / укладачі: Опар Н. В., Романишин Ю. Л. Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2026. С.150-154.

19. Інтернет-ресурси

1. Сторінка курсу на платформі Moodle: <https://dist.nupp.edu.ua/course/view.php?id=7907>
2. Міністерство освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/>
3. Державна служба якості освіти України. URL: <https://sqe.gov.ua/>
4. Національний портал Європедія ((Eurydice). URL: <https://eurydice.iea.gov.ua/>
5. Яшник С., Турицина О. The structure of cross-cultural competence and levels of its formation. URL: <https://philologicalscience.com.ua/en/journals/tom-8-1-2023/struktura-kros-kulturnoyi-kompetentnosti-ta-rivni-yiyi-sformovanosti>
6. Journal of Cross-Cultural Education.
URL: <https://vspu.net/jcrosscultural/index.php/journal/issue/view/11>